

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Máriaffy-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények ezimzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 16 forint. Negyedévre . . . 4 forint.
Félévre . . . 8 forint. Egy hónapra . . . 1 ft 50 kr.

Egyes szám ára 5 krajczár.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög centiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 1 forint.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora 5 forint.

Nyilttéri cikkek garmond sora után 20 kr. fizetendő.

A holt idény szenzációja.

A máskülönb kihalts időszaknak megvan a maga szenzációja.

Rennes-ben, ebben a máskülönbben jelentéktelen francia városban tegnap kezdette meg a katonai büntető bíróság a Dreyfus ellen folyamatba tett és felújított hazaárulási pörnek a nyilvános végtárgyalását.

Ennek a pörnek a kimenetele elé érhető kíváncsisággal tekint az egész világ.

Hogy miért van ennek a pörnek ilyen jelentősége, azt ma már nem szükséges magyarázatni.

Mióta különösen Zola Emil a legnagyobb eréllyel lépett fel az ártatlannal elítélt kapitány pörének újra való felvétele iránt és a legelszántabb határozottsággal követelte a revíziót, a világ közvéleményét minden más politikai esemény háttérbe szorítása mellett ez a pör és az ezzel kapcsolatos események foglalkoztatták.

Kormányok mentek és jöttek ez idő alatt, még az államfő személyében is változás állott be. Nagy és általános átalakuláson ment keresztül Franciaországban nemcsak a kormányzati rendszer, hanem az egész politikai és a társadalmi közélet is.

Ezek az egymást gyorsan követő változások elsőrangú politikai eseményekké nőttek ki magukat. A világsajtó állandóan foglalkozott velük és a közvélemény méltó kíváncsisággal tekintett ez események fejleményei elé.

Az egyszerű hazaárulási pörből így módon — világesemény vált.

A politikai közérkölcökben olyan tisztulási processus indult meg Franciaországban, a mely nem hagyhatta érintetlenül a többi államokat sem, s nem térhetett ki előlük a politikai közvélemény.

Mindenki előtt ismeretese a revíziót, s a jelen végtárgyalást megelőző események.

Franciaországban a polgári és a katonai hatalom vívott egymással elhatározó ütközetet, a míg odáig fejlődtek a dolgok, hogy a legfőbb bíróság feloldja az ítéletet és elrendelje a pörnek újabb tárgyalását.

Tegnap végre megkezdette a rennesi katonai törvényszék a revíziós pör nyilvános végtárgyalását.

A tárgyaláson, mondhatni az egész művelt világ sajtója képviselve van.

És mindaddig, míg az ítéletet meg-

hozák, általános lesz az ügy iránt a közérdeklődés.

Hogy minő ítéletet mond a katonai törvényszék, az ügy mai állásában természetesen nem lehet tudni. Ámde már az első nap tárgyalási anyagából megalkothatjuk magunknak azt a meggyőződést, hogy az ítélet Dreyfusra nézve más, mint felmentő nem lehet.

A tegnapi tárgyaláson magát a vádlottat már kihallgatták. Neje és gyermekei boldogságára esküdt meg, hogy azt az iratot, — a melynek alapján hazaárulási bünténye miatt örökös száműzetésre ítélték — nem ő írta.

Ezzel szemben a katonai hatalom talán megkísérti a bűnösség bizonyítását, ámde ennek értékét és jelentőségét immár alaposan megtudja ítélni mindenki, a ki az eddigi eseményeket megfigyelte, s azokból megfelelő konzekvenciákat levonni képes.

Kétségtelennek látszik ma már az, hogy a francia vezérkar nem fog ép bérrel menekülni ebből a pörből.

Ha — a miben nem kételkedünk — felmentő ítéletet hoz a bíróság, ebből elsősorban a többi katonai hatalomnak is le kell vonniok a megfelelő konzekvenciákat.

Egyike ezeknek az, hogy a katonai büntető törvényeket alapos revízió alá kell venniök.

A Dreyfus esete e téren nem egyedül áll. Más államokban is megtörténtek már ehhez hasonló esetek, ha nem is keltettek oly általános érdeklődést, mint a Dreyfus esete.

Az oka ennek java részben az, hogy a katonai büntető törvények és eljárási szabályok nincsenek összehangba hozva a polgári büntető törvényekkel, s az eljárásnak nincs megadva a kellő nyilvánosság.

Ha a Dreyfus pöre ezt az eredményt megszüli, Franciaország kétségkívül hálára kötelezi le az emberiséget.

Politikai hir.

Jóakaró figyelmeztetés. Budapesti tudósítónk értesítése szerint Manzurow orosz követési-helyettes hétfőn Bécsbe utazott. Utazása összefügg a mai helyzettel. Gróf Kapniszt bécsi orosz követ az orosz kormány utasítása folytán hivatta Bécsbe Manzurowot, hogy a szerbiai eseményekről mindenben hűen referáljon, a minek az lenne a czélja, hogy Oroszország és Ausztria-Magyarország együttesen tegyenek lépéseket a szerbiai viszonyok konszolidálására. A be-

avatkozás bizalmas, jóakaró figyelmeztetés alakjában történne meg, de Oroszország az eddig elfogott radikálisok érdekében is közös eljárásra óhajtana bírn Ausztria-Magyarországot.

Barcsay Domokos beszámolója.

Bánffy-Hunyad, aug. 7.

Barcsay Domokos, körületünk orsz. képviselője szombaton tartotta meg az évi beszámolóját. Mint minden évben, Bánffy-Hunyad közönsége ezuttal is impozánsan adott kifejezést szeretett képviselője iránt való osztatlan bizalmának, haláljának és ragaszkodásának. A tüdőző testület fáklyákkal, az ipartestület dalkörével s nagyszámu választó közönség jelent meg alkonyatkor a Barcsay-park fejedelmi kastélya előtt.

Az üdvözlő beszédet dr. Albrecht Lajos ügyvéd tartotta. A választóközönségnek megmegjülő eljenzése és tapsai mellett sorolta föl a kerület népszerű és közszeretben álló képviselőjének érdemeit s egyben a választók változatlan hűségéről, rendületlen bizalmáról, ragaszkodásáról és szeretetéről biztosította.

A szónok kifejezte a lakosság osztatlan szeretetét a képviselő nemeslelkű felesége iránt is, a kinek általánosan ismert jótékony-sága már annyi szegény könnyűjét száritotta föl.

Barcsay Domokos meghatottan köszönte meg a választó közönség bizalmának és ragaszkodásának ez újabb megnyilatkozását. Azután beszámolt parlamenti működéséről.

Elmondta, hogy a mikor a díszszínpadok kilépett a szabadelvű pártból s később, mikor a távozás okának megszűnésével visszalépett a szabadelvű pártba: tisztán a haza és a kerület választóinak érdeke vezérelte, s a tanusított bizalomért hála fejében a haza és választói érdekének akar ezután is hű szolgája maradni.

Barcsay válaszában hangsúlyozta Széll Kálmán miniszterelnök érdemeit is, akit — ugymond — minden utógonolat nélkül, őszintén követ. A beszédet hosszas és lelkes eljenzéssel fogadta a közönség.

Az iparos dalkör elénekelt még a Himnuszot, azután asztalhoz ült a társaság, a melynél számos felköszöntőben ünnepelték a képviselőt és feleségét.

Dreyfus-pöre.

A tárgyalás megnyitása.

Rennes, aug. 7.

Katonai pontossággal nyitották meg a mára hirdetett tárgyalást. A város lakossága

ma is a legnagyobb nyugalommal és közömbösséggel várta be a rendkívül érdekes tárgyalást és a hírlapírókon kívül raggal alig ötven kíváncsi gyűlekezett a gimnázium előtt, a hol a tárgyalást tartják.

Réggel 6 óra tájban csendőrség foglalta el az épület környékét és egy gyalogszázad kettős sorokban képezett sorfalat a fogház-tól a gimnáziumig.

Csak azután vezették be Dreyfust, a kin teljesen egyenruha van. Dreyfust három csendőr kíséri. Erélyes lépésekkel teszi meg a körülből 20 méternyi utat, mire a katonák távoznak. Most a néző közönséget bocsátják be, de csak azt éreztik be, a kinek belépő jegye van. A jelenlévők nagyrészt, hírlapírók teszik ki, a kik 20-án vannak. A közönség nagybőrra nyugodt, csillapodott és nem mutat aggályt.

A tárgyalási termen nagyon meglátszik, hogy eredetileg iskolaszoba, a mely mellett külön szobát rendeztek be a törvényszék tagjai, az ügyvédek, a tanuk és az esetleg szükséges csendőrök számára. A csendőrök szobájába vezető ajtót szénacsomagokkal dugaszolták el, hogy a hang át ne jusson. A közönség feszült figyelemmel várja a törvényszék tagjainak megérkezését. Labori és Demange ügyvéd útkarjukkal már előbb érkeztek. A közönség soraiban ott volt Dreyfus fivére és sógora, Viviani szocialista képviselő, Claretie a Comédie Française igazgatója stb.

Hét órakor megérkeznek a tanuk, előlön Mercier, Zurlinden és Cavaignac volt hadügy miniszterek, Lebron volt gyarmatügyi miniszter, Picquart, Foreinetti, Casimir Perier, Gonse tábornok stb. A tanuk megérkezése feltűnést keltett, de egyetlen kiáltás sem hallatszott.

Egyeszerre vezényszó sem hallatszik. — Prezentes armés!

A háttérben meggyílik az ajtó, a melyen a törvényszék tagjai belépnek, élükön Jouan ezredessel, az elnökkel, a kit a törvényszék tagjai rang szerint követnek. A közönség felemelkedik, a terenben elhelyezett gardák üdvözölnek, a zugás-bugás hirtelen megszűnik és ünnepélyes csend áll be. A bírák felülnek helyükre, közepén az elnök, oldalt Carrier őrnagy kormánybiztos. Az elnöki emelvényen szemben a vádlott számára fentartott hely van, a mely mögött a védők ülnek.

Papillon jegyző az emelvény alatt van. A törvényszék elnöke 59 éves, magas, rendkívül egészségesnek látszó katona. Hosszu, őszbecsavarodó bajusza van és szigorú, vitéz katona benyomását teszi. A bírák csupa tűzértisztből állanak, mert így rendelte el azt a semmitőszék döntése, hogy Dreyfus felett csak kártársai ítélkezzenek.

Az elnök megszólal:

— A tárgyalást megnyitom! Jegyző, olvassa fel a hadbírószóra vonatkozó parancsokat és a bírák neveit!

Ennek megtörténte után az elnök a huissierhez fordul e szavakkal:

— Huissier, ereszsze be a vádlottat!

Dreyfus megjelenése.

Alig irható le az a mozgalom, mely most a közönség körében támadt. Mindenki-

nek összeszorult szíve s érezték, hogy egy történeti momentum állott be. Egy kérdés foglalkoztatott mindenkit:

— Mit gondol, érez most a vádlott, ki oly hosszú ideig ártatlanul szenvedett?

Dreyfus megjelenik; fehér keztyűvel, egyenesen, emelt fővel áll meg bírái előtt. Leveszi sapkáját s meghajlja magát.

Látni, hogy ereje nem tört meg, csak külseje kissé törődött. Termete soványabb, haja ritkult, őszült. Kard nélkül jelenik meg; azonban rangjához mérten tüzérkapitány kíséri.

Elnök: Vádlott neve?

Vádlott: Dreyfus Alfréd.

Elnök: Hány éves?

Vádlott: 40.

Elnök: Hol született?

Vádlott: Mühlhausenben. (Elsassban.)

Elnök: Hol lakott?

Vádlott: A katonai politechnikumban.

Elnök: Rangja?

Dreyfus: Ökleveles tüzérkapitány.

Vádlott: Melyik hadtestnél szolgált?

Vádlott: A 14-iknél és mint vezérkari tisztjelölt a vezérkari irodában voltam beosztva.

Elnök: Milyen minőségben szolgált?

Vádlott: Mint önkéntes.

Elnök: Ügyeljen a tárgyalás menetére.

A tanuk.

Erre felhívják a tanukat. Esterházy, Du Paty s madame Pays nem jelentek meg.

Miután az elnök minden tanut arra figyelmeztetett, hogy szigorúan az igazsághoz ragaszkodjék, a tanuk elhagyják a termet s a semmitőszék június 3-iki ítélete kerül felolvasásra:

Elnök (Dreyfushoz): A felolvasott okmányokból kitűnik, hogy ön azzal van vádolva, hogy 1894-ben fontos, a hazai védelemre s véderőre vonatkozó aktákat szolgáltattatott át idegen hatalomnak, illetőleg azok megbízottainak, abból a czélból, hogy azokat Franciaország ellen való háborúsból bírja. Átszolgáltatván nekik a borderóban tartalmazott titkokat, Figyelmeztetem, hogy itt mindent elmondhat, a mit védelmére szükséges nek tart.

A védők.

Az elnök most a védőkhez fordul s s ezeket mondja:

— Figyelmeztetem az urakat a katonai büntetőtörvény 121. §-ára, mely szerint önöknek semmit sem szabad saját lelkiismeretük ellen mondani, vagy pedig a törvényt vagy törvényeket megsérteni.

Erre Carrière őrnagy kormánybiztos szót emel, hogy indítványt tegyen a távollevő tanuk megbüntetése czéljából. Carrière ezeket mondja:

— Esterházy akkor jön, ha akar. Ez reánk nézve teljesen közömbös.

A többi távollevő tanura nézve nem tesz indítványt.

A védők is hozzájárulnak ahhoz, hogy a távollevő tanuk rendszabályozása tárgyában a tárgyalás további folyamán határozanak.

Károlyné és Hoffman Eszti ő nagyságait illeti az elismerés. Volt egy szavalt. Petőfi Utolsó alaminzóját szavalta. Elekes Panna k. a. meleg érzéssel és értelmesen. Az est nagy részét a Kelemen Lajosné urnő hangulatos dalszerzeményei töltötték be.

Lám Annuska k. a. a Laura dalokat, Elekes Lenka k. a. a Szováta: Bucsudalt s a Tuszádi emléket kettőben Lám Annuska, s Elekes Panna k. a. énekeltek. Olyan kellemes tiszta csengésű valóban nőies bájának megkapó hangot, mint minővel e három fiatal leány rendelkezik, ritkán hall az ember. Volt is olyan hatása a különben is bájos megjelenésű énekesnők előadásának, hogy a taps és újrászás alig akart megszűnni.

Varró Berta k. a. Tell Vilmos operájából zongorán játszott egy pár szebb részletet, szintén olyan hatalmas erővel és csodálatos technikával, hogy szakértők állítása szerint játéka művészi színvonalon állónak mondható.

A főnyes estély méltó befejezése a dr. Bardocz ur gyönyörű éreces bariton hangján előadott Serly-féle Remény-keringő volt.

Az egyes pontok közt egy pár szünet alatt Dula Miklós kitűnő nagyváradi zenekara játszott dícséretreméltó szabotossággal.

Nem a szokás, de az igazi kötelesség indított rá, hogy ezzel a közönséges műkedvelői előadások színvonalán felül álló s Petőfi emlékéhez méltó estélylyel bővebben foglalkozzam.

Annyagilag is szépen sikerült, mert az egy koronás belépti díjakból 201 korona volt a bevétel.

A koncert után ez alkalommal éjfél utánig tartó sikerült táncszelvény volt.

Szóval, mindent összefoglalva, Tuszádon igen jól lehet mulatni s bár országszerte az a hír terjedt el, hogy itt minden drága és rossz, akár a „Három Huszárnál”, akár a

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1899. Augusztus 8.

Tuszád-fürdő.

Meg se tudnám mondani, hányadikszor, de hát ismét itt vagyok ezen a természettől pazarul megáldott csodaszép kis székely fürdőhelyen. Mindjárt két évtemdult mel el azóta, hogy először gyönyörködtem Tuszád remek szépségében s e mondhatni egy ember életében nagy idő alatt összejártam a világ-hírű s természeti pompában bővelkedő fürdő-helyek nagy részét, de sem a Salzammergut legbájosabb helyei: Ischl, Aussee, Gmunden, sem Gastein, sem Svájcz leghíresebb hasonló nyaraló-telepei nem esőkentették Tuszád iránti bámulatomat.

Talán úgy vagyok vele, mint sokan első szerelmük felejthetetlen tárgyával, mert bár sem Dachstein-Ansicht-tel nem rendelkezik, mint Aussee vagy Ischl, sem egy elragadóan szép nagy tóval, mint Gmunden, egy érzem magam e helyen, mintha csak ugyan egy olyan kis földi paradicsomban volnék, a melyet a jó Isten jövedelmében csak azért teremtett, hogy az ő jó magyarjai a szeszélyes sors csapásaitól kimerülve, a természet szépségének bámulatából erőt merítsenek s nem lankadó hazaszeretettel csüngjenek rajta.

Ez elragadóan szép helyen, a melynek pár év óta vasútja is van, az emberek aránylag igen keveset tettek. A legtöbb villa berendezése ma is ugyanazokból a fakó színű faszekékből, szalmazsákos ágyakból s más, lehető legegyszerűbb igényeket is alig kielégítő butoradarakból áll. A villanyos csengettyű is csak kevés helyen ismeretes.

De a mi majd minden valamire való külföldi fürdőhelyen megvan, vízvezeték és csatornázás olyan jámbor óhajtat, hogy — az egyik fürdőbirtokos szerint — erről szó sem lehet a közel jövőben.

Azonban már vannak modern, s kényesebb igényeket is kielégítő villák. Ilyenek az ez évben épült Donogán-féle Emma villa és Temesváry villa, valamint a Három Huszár szállodája, s a pár év előtti Aronsohn villa. Ezekben már van villanyos csengettyű, ruganyos matrác az ágyakban, s kényelmes heverő diványok.

Egy szóval, nem tagadható, Tuszád-fürdő birtokosai is kezdenek tisztában lenni avval, hogy a vasúti utazás olcsósága igen sok emberre nézve tette lehetővé a külföldi kényelmes berendezésű, mégis olcsó nyaraló helyek megismerését, s hova-tovább mind több-több igényt kell nekik is kielégíteni, ha azt nem akarják, hogy Tuszád természeti szépsége, s gazdagsága dacára visszafelé menjen, látogatottság tekintetében. Tényleg ennek a körülménynek kell tulajdonítanunk, hogy ma jóval kevesebb vendég van itt, mint a megelőző évek hasonló időszakában. Azután meg egy másíknak is. A házi urak kevés kivétellel a saison elején, hallatlan árakat kérnek szörnyen kezdetleges berendezésű szobáikért. Pépések ugyanis két-három hétre 70—100 frotit is kérni, s ha akad járatlan bálék, venni is.

Persze, a mint látják, hogy a szobákat nem nagyon keresik, kezdenek alkudni, s ha szükséges, még az előbb kért árak feleért is odaadják.

Ez így nincs jól, mutatja az eredmény is.

Állapítsanak meg méltányos napi árakat, a mint ezt már dícséretreméltóan a Három Huszárnál tapasztaltuk is, függesszék ki a szobák ajtáira, s szűnjék meg a tájékoztatlan fürdővendégek tulságos kihasználása.

Sok, igen sok kívánni való volna még, hogy Tuszád gyorsabb lépésben haladhasson az öt természeti gazdagságánál méltán megillető világfürdői rang felé.

Első sorban szeretem, szükséges volna, hogy például Mikes gróf a mai Svájcz helyén emeljen legalább egy olyan mintaszerű intézetet, a melyen az Apor báró által épített Bálványos-fürdő, a melyben a már világszeret elterjedt vizgyógyonod s lelkiismeretes orvosi ellenőrzés alatt álló pensio lenne élvezhető.

Bálványos-fürdő, a melyet csak ez alkalommal láthattam először, valóban pompás berendezésű, gondos vezetés alatt álló Kneipp-féle vizgyógyintézzettel ellátott hely s hogy rendkívül mérsékelt árai mellett is (napi 3 frot szoba s kintőn ellátás) alig 20—25 vendége van, egyedül a reklám hiányának tulajdonítható.

Ha a báró Apor izléses stílus s kényelmes berendezésű fürdő telepe Tuszádon lenne, meg vagyok győződve, a saison alatt állandóan el lenne foglalva.

Semmi sem bizonyítja ezt jobban, mint hogy a tuszádi fürdő bérleje ez évben arégi fürdő épületben próbát tett egy egészen közdetleges berendezésű vizgyógyászati szobával s mindjárt az első napokban 16 fürdővendég vette használatba.

Fájdalom, azonban ez az intézmény is csak pár napig állott fenn zavartalanul.

A bérlelő s a fürdőszoba közti holmi csekélység miatt, talán épen egy nyomorult tyukszem miatt, nézeteltérések merültek fel, a melyek következtében az alig megkezdett vízkurának szünetelnie kell, a míg más fürdő-szoba jön. Oh rend és pedáns tisztaság, mikor jön el a te országod a maga teljességében erdélyrészi fürdőinkbe!

No de hát, ne elégedetlenkedjünk, mert bár esőt osztó Jupiter is elég okot adhatna rossz hangulatra, sohol olyan jól s annyit

nem mulatnak az emberek, mint éppen e helyen. Hegyesi Mari 3 este mulattatta, illetőleg rikkatta meg a fürdő közönség érzékenyebb tagjait. Bár mennyire is becsülöm legbájosabbnak hirdetett tragikánkat, mégsem halgathatom el ezt a véleményemet, hogy kár volt éppen e helyen a „Kamelias hölgy” közhírével tölteni be az első estét. Emberi dolog, hogy nem szereljük, ha gyengeségeinket viszik a világot jelentő deszkákra.

Már pedig Tuszádon mindig vannak köhécselésre képes vendégek. Mondjuk, a jó kamelias hölgy fájdalmat egy pár gyenge idegzetű nőre annyira leverőleg hatottak, hogy napokon át betegek voltak e hatásnak.

Bizonyára Fedora és a Czigány előadásán is többen lettek volna, ha szerencsésebb választás lett volna a bemutató.

Egyébként confetti-dobás, tancsmulatság majdnem mindennapi mulatságaink közé tartoznak.

A legsikerültebb confetti-estélyek közt említhetjük fel a július 25-ikét, a melyet a Svájcz-ban rendeztek, s a melynek gyönyörű idő kedvezett. A fürdő szép asszonyai s az első bál előtt álló elragadó bájú leányai nem tudtak bele fáradni sokáig az ártatlan csepapatékba, míg végre is a győztesek az erősebb nem képviselői lettek, azon egyszerű okból, mert az összes a harczhoz szükséges készletet összevásárolták, hogy az utolsó támadást maguk részére biztosítsák.

Ezt a confetti-dobást is mint rendesen minden más mulatságot a Svájcz ebédelőjének a terrassán táncsmulatság fejezte be —

— De a Tuszád fürdőn rendezett ez évi mulatságok közt a messzire kimagasló legsikerültebb estély kétségkívül a Petőfi emlékre s a Segesvári Petőfi-szoborra tett közszó költségeire rendezett mondható. — E Petőfi-estély érdekes programjának pompás összeállításáért Lám Adolf urat, Elekes

Carrière néhány megjegyzése után, mely arra vonatkozik hogy a titkos dossier tanulmányozása körülbelül négy napot fog igénybe venni s hogy akkor titkos ülés tartassék, az elnök emel szót s a vádlotthoz fordul.

Dreyfus kihallgatása.

Elnök: Itt a borderó, mely a vád alapját képezi. Nézze meg jól. Szerzője ön a borderónak?

Vádlott: Esküszöm azokra a szenvedésekre, a melyeket öt év óta el kellett tennem és gyermekeim életére, én nem írtam! (Hosszantartó mozgás.)

Elnök: Ön 1892-ben a Boursie tüzer-ségi iskolában volt és ott jelen volt az új szerkesztői ágyuk kipróbálásánál.

Vádlott: Ez helyes!

Elnök: 1894-ben önnek szintén tudomása volt ezen újabb szerkesztői ágyukról. Ön a hadügyminisztérium III. információi irodájához tartozott, a hol a határvédelemre vonatkozó terveket elkészítették? Igaz-e az, hogy ön e tervekről beható információkat szerzett be?

Vádlott: Soha, soha senkitől nem kérdeztem erre vonatkozólag semmit.

Elnök: A borderó augusztusról datálódik és ön abban az időben a hadügyminisztérium irodájában volt alkalmazva.

Vádlott: Ez lehetséges, de én a borderóról nem tudok semmit.

Elnök: Menjünk most át a Madarszékügyre. Az ön ellen emelt vád szerint ön egy Madagaszkárra szolgáló káplártól információkat kért titkos és fontos iratokra nézve.

Vádlott: (Erélyes hangon.) Soha sem kértem információt! Azt sem tudtam, hogy ilyen ügy létezik-e!

A kihallgatás alatt ismételtén majdnem, hogy összeszólalkozás történik Dreyfus és az elnök között, a ki keresztkérdésekkel zavarba akarja hozni.

Dreyfus azonban megmarad egyszerű feleletei mellett és nem jön zavarba.

Elnök: Volt önnek dolga a német katonai attaséval.

Vádlott: (Erélyesen elkiáltja:) Nem soha!

Mikor az elnök erre vonatkozólag ismételve kérdezi, hogy nem volt-e vele akár-micsoda érintkezésben, Dreyfus mindanyiszor elkiáltja:

Nem, nemsoha!

Dreyfus folyton erélyesen védekezett.

Elnök: Miért mondta azt, hogy három év múlva majd kiderül az ártatlansága? Volt önnek erre különös oka?

Vádlott: Nem, nem!

A kormánybiztos: Bizonyos okiratokról van szó, a melyek Madaszékra vonatkoznak és a melyeket ön eladott?

A vádlott ezeket kerekén tagadja. A kormánybiztos erre indítványozza, hogy a titkos dossier megvizsgálására zárt tárgyalást tartsanak.

A törvényszék erre a határozathozatalra visszavonul.

Állampapir hamisítás.

A legújabb család.

Budapest, aug. 7.

Alig egy év alatt már harmadizban tudódik ki, hogy a magyar királyi állampénztárt nagy összegek erejéig megdézsmálták. Néhány nap alatt fejezte be a rendőrség a család és okmány hamisító Gubics György nyugalmazott számtanácsos ügyében a vizsgálatot és három nap óta már ismét egy olyan családi ügygyel foglalkozik, a mely valószínűleg még érdekesebb, mint az előbbi.

Augusztus 3-án a pénzügyminisztérium

jelentést tett a főkapitányságnál, hogy nagy mérvű állampapir-hamisításnak jött a nyomára. A bécsi földhitelintézetnél ugyanis — mint már ismeretes — valaki egy magyar állampapir-hamisított szelvényeit váltotta be.

A szelvények több darabból voltak összeragasztva, de olyan ügyesen, hogy a bevéltátnál nem is vették észre. Csak a pénzügyminisztériumban vették észre a hamisítást, a mikor a bécsi pénztintézet a szelvényeket beküldte.

A hamisító úgy követte el a hamisításokat, hogy ellopta a központi számvetőség-ből a bevéltátnál nem is vették észre. Csak a pénzügyminisztériumban vették észre a hamisítást, a melyekből azután a sérteletlen részeket kivágta és összeragasztotta.

A rendőrség Eperjessy Károly fogalmazót bízta meg a vizsgálattal. Eperjessy 3 nap alatt teljesen kibonyolította az összekuszált ügy szárait. Nyomozása közben kétségtelen bizonyítékok kerültek kezeibe, a melyekből megállapította, hogy a hamisításokat Gagitscher István, volt pénzügyminiszteri számtiszt követte el.

Gagitscher István már néhány év óta állott a pénzügyminisztérium szolgálatában. Előbb a központonban volt alkalmazva, a számvetőségénél, majd — körülbelül három év előtt — a pénzügyigazgatóság számvetőségéhez helyezték át. Hivatalában sohasem volt pontos, sokat mulasztott és könnyelmű életet élt. Körülbelül egy év előtt egyszerre kimaradt hivatalából.

A hivatalos lapban háromszor felhívták, hogy jelenjék meg szolgálati helyén, mert különben kiléptetnek tekintik. Gagitscher nem mutatkozott és így törölték a tisztviselői névsorából.

Gagitscher, mint a nyomozás megállapította, azután még többször föl járt a pénzügyminisztérium budai épületébe és valószínűleg akkor ferkőzött a szelvénytartó szekrényhez, a melyet aztán alaposan megdézsmált.

Hogy mennyit vihetett el és váltott be, azt megközelítőleg meg lehet az idő szerint megállapítani, de valószínűleg igen nagy összegről van szó. Gagitscherrel ugyanis megállapították, hogy az utolsó időben rendkívül pazarolta a pénzt, a melyhez csak bűnös uton kerülhetett.

A rendőrség ma reggelre már azt is megállapította, hogy Gagitscher, a ki különben takarékos szekerész-hadnagy, jelenleg Bécsben tartózkodik és táviratilag kérte a bécsi rendőrfőnökségtől letartóztatását.

Fürdői élet.

A kolozsi sósfürdőn ez évben augusztus hó 6-ikáig bezárólag állandó fürdővendég volt: 344, ideiglenes: 1280. Az állandó fürdővendégek száma a lakhely szerint így oszlék meg. Beszterce-Naszód vármegyéből 8, Brassó vármegyéből 6, Budapest városból 24, Fehérvármegyéből 3, Háromszék vármegyéből 4, Hont vármegyéből 2, Kolozsvár városból 201, Kolozsvármegyéből 45, Krassna vármegyéből 8, Kisküküllő vármegyéből 4, Nógrád vármegyéből 2, Nyitra vármegyéből 1, Szathmár vármegyéből 10, Segesvármegyéből 3, Szolnok Dobokavármegyéből 6, Torda vármegyéből 8, Udvarhely vármegyéből 3, Zolyom vármegyéből 3.

Szászabánya.

Benne vagyunk már nyakig a „saison morte”-ban, mellyel egyidejűleg beállott a fürdőidény is, midőn a tisztaságot és egészséget hozó, egymásra torlódo kristály hullámok között lubiczkol az egész uri világ, míg a nép a lubiczkolások költségei fedezésére gabonája begyűjtése mellett izzad. Fűrditek-hát ur és nem ur, egyik hideg fürdőt, a másik meleg fürdőt vesz! Fürdői életéről zeng ilyenkor lant és citera prózában és versben!

lyal. Hogy és mivel tudalak megvesztegetni? Mit tudjak mondani, hogy szándékom megváltoztatására reá bírjalak?

— Semmit, — válaszolá Gábel. Olyan okom van, amit nem mondhatok el, de az hatalmas ok. Itt a városban oly gyakran foglak látni, ahányszor tehetem. Eppen most nem hagyhatom el a Márkit, mert egy időre ez a legfontosabb ülés szakunk.

— De nem akarsz az Apátságba jönni?

— Nem azért nem megyek, mint ha nem akarnék menni, de mert nem mehetek, — válaszolá az ifjú. Talán valamikor elmondom neked az okát, de most nem mondhatom.

— Szerelmes vagy valakibe, a ki az Apátság közelében lakik?

— Nem; nem vagyok senkibe szerelmes, aki ottan körül lakik — mondá Gábel nevetve.

— Valamelyik nap elmondod, hogy kérésemet miért utasítottad vissza? mondá Cyril. Ezt igéred meg.

— Igérem, — válaszolá Gábel és szavamat fogom tartani. De itt Londonban mindent megteszek érte, amit tehetek.

— Nagyon sokra kötelezted magadat, — válaszolá Cyril. Még annyira sem érzem jól magamat, mint akkor voltam, midőn kértelek, hogy jöjj haza velem.

— Látszik rajtad, hogy szenvedő állapotban vagy, — mondá Gábel szomorúan.

— Ha már csak ugyan nem lakhatsz velem, a legnagyobb jótétemény lesz reám, ha minél gyakrabban láthatlak és ajkaidról vigasztaló szavakat hallhatok.

Gábel szánakozó tekintettel nézte a barátját. Oly kimondhatatlanul szomorúnak tetszett előtte, hogy ámbár Cyril mindennel birt, ami az életet kellemessé teszi, a halál gondolatán kívül nem legyenek más gondolatai.

Hódolva e járványosorú tümeménynek, mi is megelégszünk egy a nyilvánosság előtt még kevésbé ismert fürdő s illetve üdülő helyrél.

Krasso Szörénymegy egyike nevezetessége a Néra völgyben fekvő, 2750 lelket számláló kies vidék Szászabánya, mely minden év nyarán, július, augusztus hónapokban messze vidékekről is élénken van látogatva, s Berlinből, Bécsből, Budapestről is eljönnek ide a fenyvesek árnyában kipihenni 10 hónap fáradaimait, s testben és lélekben elkecseregve, bosszúsággal és üres zsebekkel hagyni itt az idény végével ez üdülő helyet, hol a zselvágás, a nagy drágaság, az élvezhetetlen ételek és italok már teljesen megszokottak, hol az iskolás gyermekek tornászó helyén az ösztölő és bajuszodó mamák és bakis leányaik tenniszsznek és kugliznak, nem ritkán ég felé emelve lábcskáikat a néző közönség gyönyörködtesére.

Szászabányának természeti fekvéséről eltekintve — egyetlen vonzerejét az ugynevezett „Malomvölgy” (Mühlthal) képezi, melyen át egy keskeny, mindkét oldalán kényelmes üdülőhelyekkel ellátott homokos út vezet felfelé, egyfölk fenyvesekkel koszorúzott égig emelkedő magas bércek, másfelől kristály tiszta csermely, a bejáratnál fáradt hatatlanul zakatoló realmok, felső végén pedig egy zuhogó vízcsés. E felfelé haladó keskeny „Malomvölgy” két kiszélesedő tórral bír, melyek egyikét csónakázók és hideg zuhany-fürdők, a másikat egy svájci modorban épült nyári vendéglő foglalja el, s ha bár az itteni sváb ételek és italok élvezhetetlenek és a lakások méreg drágák, e völgyet minden év nyarán balzsamos üde, fenyvesdus levegőjeért és kristály tiszta friss vizeért sokan keresik fel. Ez idei vendégei között, melyeknek száma 100—200 között váltakozik, itt látható Hammel közigazgatási bíró, dr. Günther Antal ügyvéd és publicista és Takáts Mihály a m. kir. opera tagja családjaikkal együtt s a hideg zuhany-fürdők, a balzsamos levegő s a jéghideg kristályviz napontai élvezésén kívül a zene hangjai mellett foly a tennisz és kuglizás, tekőzés, esznakázás és kerékpározás, melyeket itt nők is űznek, nem ritkán jóre érintkezésbe a földdel. Van itt gyógyszeriar és elismert orvos is, posta-távirda hivatal és olvasó-kör s az itteni „haute volée” mindent elkövet a vendégek szórakoztatására s különösen Sipeki Balázs Vincze róm. kath. plébános kifogyhatatlan vendég szeretetéből s buzdítására egyes kirándulásokat tesznek a vidék megtekintésére, különösen Moldovára az Al-Dunához, Marilla völgybe és a szokoli vár-romokhoz.

Midőn a nap forró heve fullasztóvá teszi a léget, midőn ember, állat egyaránt keresi az árnyat, midőn mindenki menekül, a hova tud, a hegyek közé, a fák zöld lombjai alá, a fáradtaknak, a kimerülteknek, a veregetőkől libegőknek kedvező üdülő helyei a bánsági érzéhegység által alkotott, fenyvesekkel koszorúzott völgyek: Marilla, Steirlak, Oravicza, Szászabánya.

(O—y.)

Részvételek

E. Kovács Gyula özvegyéhez.

Az elhunyt nagy művész özvegyéhez napoként halomszámra érkeznek a részvételek. Ujabbban többek közt Jakab Ödön, a Kisfaludy-Társaság tagja, Erdélyi Károly a kolozsvári r. kath. gimnázium igazgatója és Balla Miklós, a neves fiatal poéta kondoleáltak az elhunyt családjaához intezett levelekben.

Jakab Ödön levele a következő:

Nagyasság Asszony!

Mély megdöbbenéssel és szomorúsággal vettem a hirt a rettető csapásról, mely kedves férje elvesztével érte! Nekem is olyan fájdalmas, olyan nehéz beletörődni

Ez időtől kezdve Lord Ardeannak szentelte magát. Minden szabad idejét neki adta, barátságos szavakkal biztatta, beszélt hozzá, felolvasott neki és szinte minden estét vele töltötte. A mi kevés vigasztalást Cyril azon napokban talált, az mind Gábelről jött.

A társas körtökben nagy szármalmat és rokonszenvet fejezték ki Lord Ardean iránt; és voltak idők, midőn Gábel nem kerülhetett el az emberek beszédét arra vonatkozólag hallani hallani, hogy Cyril rövid ideig fog élni és hogy a legközelebbi rokon egyidegen volt, a ki évekkal ezelőtt ment ki Kanadába és a ki a reá váró magas állásra valószínűleg semmiképpen sem alkalmas.

Egy este midőn Gábel, mint rendesen a Mayfairi házhoz ment, Lord Ardean nem csak nagyon beteg, de rendkívül eleséggelvede találta.

— Cyril, ma este nem látszol olyan jól lenni? — mondá.

— Nem; azt tettem, a miről tudom, hogy bolondság volt és haszlatlan fáradság. Az utódómról gondolkoztam. — Gábel, attól félek, hogy a régi nagy Ardean nemzetségnek vége; házuknak minden tradíciója el fog veszni.

— Reméld a legjobbat és légy elkészülve a legrosszabbra, — mondá Gábel vidáman.

— Én tudom, hogy mit kívánok — folytatá Cyril szomorúan.

Együtt állottak a kis képtárban, hol a beteg idejének a legnagyobb részét töltötte.

— És mi az? — kérde Gábel.

— Hogy bár Carlisle százados megnősült és egy fiut hagyott volna maga után, a ki helyettem örökölt volna.

Néhány perczig mélységes csend volt. — Cyril nem látta a barátja arcát hirtelen elborító sápadtságot és nem hallotta annak az ajkaira jövő elfojtott kiáltást.

abba a kínos gondolatba, hogy nincs többé a nemes barát, az ideális gondolkozásu nagy lélek s az az egyedül álló nagy művész, kinek alkotásaiban a magyar színész legfényesebb, az Ő elhunytával ma napiság alig ismétlődhető diadalait aratta! Legyen meggyőződve Nagyságod, hogy bánatában is egész szívemmel osztozom s fájó szeretettel fogok emlékezni én is kedves halottjára, kinek dicső emlékezete annyi ezer ember szívében fog továbbra is élni.

Fogadja, kérem, ismételtén kifejezett mély részvételem és tiszteletemet, melylyel vagyok Nagyságodnak

Sajó-Udvarhely, 1899. aug. 6. alázatos szolgálja: Jakab Ödön.

Erdélyi Károly az elhunyt mostohafiához: Esterházy László főjegyzőhöz intézte sorait:

Tekintetes főjegyző ur!

Igen tisztelt barátom!

Hazánk intelligenciájának egyetemes gyászából a vezetésem alatt álló intézet tanárkara is kivette a maga részét: fájó érzéssel sirattuk el a kitünő, páratlan műveltségű tragikus, E. Kovács Gyulát. Az ő vesztessége országos; a ki az ő elvesztését nem érzi, az barbár lelki, ha uri köntös földi is. A mi vesztességünk, a kolozsváriaké, sokszoros; a klasszikai dráma Kovács Gyulával úgy lehet nagyon hosszú időre eltűnt vágyódó szemeink előtt, vagy legalább egyhamar nem fog olyan méltó képviselőre találni, mint a min ő volt, ki az ámuló hallgató előtt föltárta a brüt óriás mélységes pszichológiai titkait.

Tanárkarunk ösmeri a Te benső ragaszkodásod és igaz nagyrabecsülésedet a nagy színész iránt. S minthogy mindnyájunk barátja vagy, részvételnkel hozzád fordulunk s kérünk, légy meggyőződve, hogy senki a Te gyászodat jobban át nem érezheti, mint mi, gyöngéd és finom lelked ismerői. — Vigasztaljon meg a közrészvét imponzáns megnyilatkozása és az a tudat, hogy a boldogult a magyar művelődéstörténetnek egy jelentékeny fejezetét írta meg az ő ideális törekvést és sikereiben dus pályájával.

Öszinte részvételnket ismételtén kifejezve, vagyok kitünő tisztelettel, Kolozsvár, 1899. aug. hó 5. Igaz híved: Erdélyi Károly, igazgató.

Balla Miklós így ír:

Nagyasság Asszonyom!

Dicső férjének váratlan elhunytá alkalmából fogadja Nagyságod részvétem legőszintébb kifejezését. Én együtt gyászolok önökkel, — hiszen nagyságos asszonyom legjobban tudja, hogy mi volt ő önöknek!...

Adjon az Isten erőt mindnyájunknak e nagy csapás elviselésére!

Budapest, 1899. aug. 5.

Nagyasságos asszonyomnak kézcsókoló hive Balla Miklós.

Művészelet, művészhalál.

A segesvári csatasíkon lezajlott, örökre felejthetlen ünnepélyek szabadságtól rivalgó népműrajha egy ambíciózus, költsézzelt szaturált művész és költő halála vegyített fájdalmas disszonanciát. Mintha Petőfi halálának ötven éves évfordulója még mindig ama kiapadhatatlan tárházat nyitná meg a nemzetnek, a melyből örök igazságokat meríthet, ha eszméikért, eszményekért küzdő nemzet akar maradni, azt a kiapadhatlan kincsés tárnát, a melynek neve Petőfi életfolyása.

A Petőfi élete és halála és az azóta lefolyt ötven esztendő összes tanúságai mind életbevágó tanúságok, a melyek egyrészt mutatják, hogy a magyar nemzet szíve-lelke telve költészettel, idealizmussal, telve azzal a szent lendülettel, mely nem engedi, hogy alantas népfajok színvonalán megmaradjon, hanem, hogy fenn szárnyaljon magasban, de másrészt mutatják, hogy „felrepülne,

— Örültél volna annak? Örültél volna ha Carlisle százados egy fiut hagyott volna maga után?

— Örültém volna-e? Teljes szívemmel szerettem volna őtet! kiáltá Lord Ardzán, oh menyire örültem volna!

Gábel nem tejj meggyőzést és az est hátra levő részén Cyrilnek feltűnt, hogy társa szokatlanul hallgatag volt.

XXIX.

A Londoni évad ismét elkezdődött. Done Márki Párisban és Bécsben volt és a szép fiatal titkárját — kinek híre, mint poéta messze terjedt, magával vitte.

Néhány hónapig külföldön voltak és ez idő alatt Gábel legyőzte a családának azt azt az érzetét, mely a legtöbb ember energiáját megbénította volna. Aztán, midőn a parlament megnyílt, a nagy államférfi haza jött.

Lord és Lady Lulworth. Langton Woldban töltöttek néhány hónapot. Lady May velük volt és a gróf és grófné az évadra a Helme házba jöttek. A nagy notabilitások egyenként visszatértek a fővárosba — a szep asszonyok, a nevezes államférfiak és azon híres férfiak, a kik az irodalomban, a tudományban és művészetben viték ki nevet maguknak.

Gábel tudta, hogy Lady Mayel találkoznai fog, szinte minden nap látnia kell őtet, hogy jelenlétének az édes veszedelmét soha sem lehet elhárítani, hogy azzal a nehezéggel és veszéllyel bátran szembe kell állani.

Tudta, hogy életének az álma eloszlott és mégis éles fájdalom fogta elműdön halottja, hogy Lord Aberdal Londonban van és lady Maynak hűségesebb udvarlója, mint volt valaha. Látnia kellett őket együtt és lord Aberdal udvarlásának tanuja lenni.

— Se baj, — mondá magában, makacs

messze szállna, de nyesve a szárnya”. Hiába támadtak költői, mint Arany és Petőfi, hiába voltak olyan művészei és művésznői, mint a nemzeti színház elhalt és élő gárdája, addig, míg zengett a szó, addig míg zendült a dal, lelkesedett, lobogott, lendült, de hogy kioltották a színház lámpáit, visszasüllyedt a köznapiság nem-bánomságába. A hogy elzendült a dal, zsebére tette a kezét és azt mondotta: szép, de azért költeményeket még sem olvasok.

Nincs nemzet Európában, melyben az irodalom, a színművészet, a könyvkereskedelem és a lapkiadás stb. oly szegényes viszonyok között tengődve, oly elhagyatott volna, mint nálunk. A svédek a dánok, a finnek mind messzebb tartanak jóval tulszárnyalnak, pedig nekik nincsen Jókaijuk, nem volt Petőfijük és olyan nemzeti színházuk, mint nekünk.

És ez azért van, mert nem értjük meg a művész életét, nem leljük meg az utat lelkéhez. A nép és nemzet a költőt, az író még mindig improduktív erőnek tartja. A színész komédiásnak. A könyvet szórakoztató játéknak, mulató vagy megrikató pajtásnak, a színházat pedig mulató helynek.

Hiába az az ellenvetés, de hisz pártolják nálunk is az irodalmat, a színészetet, amde ez nem elég. E pártolás nem lelki szükségéből, nem igazi lelkesedésből fakad, hanem részben hiúságból, részben feltűnési vágyból. Az amolyan lelkesedésre, a mely ott lobogott a Kovács Gyula lelkében, a ki érezte, hogy az a percz, midőn Petőfi szellemének áldoz, egy élet egész tartalmát tömöríti magába, hogy az a dal, a mit elszaval egy világraszóló lélek világító faklyájának tüzes folyama, hogy a költszet és művészet szent oltáraihoz csak sarutlan s hajladónfél lephetünk: az emilyen lelkesedésre még nem érett meg a Petőfi nemzete.

És ezért beszélünk mi most művész-életéről és ezért beszélünk mi most művész-haláláról.

A művész élete csupa félreismerések lánca. A fiatalágában nyomorog, küzködik, sikerreinek napsugaras delén nem értik meg lelkesüléseit. Taposlnak neki — de vajmi ritkán értik meg. Ki érti azt meg, hogy igazi költő, ha verset ír, lelkének egy részét adja oda nemzetének; hogy az a dal, a melyet papírra vet, életének egy része — hogy órákkal, napokkal, de talán évekkal rövidítette meg életét az a fokozott izzás, a melyre lelkét hevülésében felszította.

Ki hinné el, hogy a művész, mikor a színpadon alakít, lelkét ontja ki, háborgó, kétkedő, siró, zokogó, vagy kacagó lelkét, hogy vele együtt zokogjanak és kacagjanak, mert e perczet száz és ezer emberben át éli — élete megrövidül.

Ezért oly szomorú aztán legtöbbször az író- és költőhalál. Legtöbbször meg nem érve, leggyakrabban félreismerve önmagától, kifosztva az anyagikból, mert mindent e szent mámonnak áldozott, hal meg vagonytalanul. Egyedül kincsés a részvét, mely koporsója föltől megnyilatkozik és a sírkő, mit egyes nemesebb lelkek porladó csontjai fölé emelnek.

A művészelet egy mámor, a művész, a költő hasonló ahhoz az emberhez, a ki minden anyagi javát feláldozza a percznyi mámorért. És ezért kell a művész, a költő, a művészelet, a költszetet pártolni, jobban, mint minden mást, mint a hogy oltalmukba vesszük az önmagával tehetetlen embert, ki bortól ittasan ide-oda tántorog.

Csakhogy ez a mámor szent, ez a mámor nemes, ez a mámor lelkesítő. Ez a mámor egy része az isteni megnyilatkozásnak az ember földi életében.

És ez a mámor a halálba kerget, Petőfit ez vitte a csatatérbe, hogy ott essen el a harc mezején. És ez a mámor öl. Nem a napszúrás: a mámor ölte meg Kovács Gyulát.

Én ösmerem őt; őt voltam pár hét előtt

elhatározással; — saját magamon meg fogom tanulni, hogy egy férfi mennyit tud elviselni a nélkül, hogy megadja magát.

Elvégre is gondolá, az ő sorsa nem volt oly mostoha, mint az Ardean Cyrilé. Ő egészenes volt és erős; a halál félelme halotti lepellek nem lebegett felette. Ily sok jóval bírva, a miért hálát adhat, nem szabad kétségbe esni.

Növekedő híre mint poéta jól esett neki. A Holmes Gábel nevét az egész ország ösmerte. Nagy dolgokat jósoltak róla és vártak tőle. Bámúlói azt mondták, hogy midőn szel-leme érik, úgy fog írni, a hogy kevés költő irt. Annál inkább dicsérték, mert versei oly tiszták és oly nemesitők voltak. Az Egtől kapott adományt nem szennyezte be az által, hogy azt olvasói lelkének a rotására használja, ő soha sem feledkezett meg a tisztaságról, lojalitásról és becületéről. A fiatal leány minden szavát, a mit irt, elolvashatta a nélkül, hogy ártatlan arca elpiruljon.

Gábel a lord és lady Lulworth érkezését meleg érdeklődéssel várta, egy reggel megkapta azt az örömdetes hírt, hogy lady Lulworth délfelé látni hajgja. Azon tűnődött, ha vajon lady May velük volt-e? Aztán megpirongatta magát, azt mondvá, hogy nem szabad megengedni magának, hogy róla gondolkozzék, mert az által képtelen lenne a munkára. Ha May a Helme házban van és neki látnia kell őt, akkor minden bátorságát össze kell szednie.

Midőn a gróf palotájához érkezett, a felindulástól alig tudott beszélni. Az ő és a lady Lulworth szerencsésére tanuk nélkül találkoztak. Midőn a grófné meglátta a forrón szeretett fiát, a kit ő nem mert a magának ismerni, arcát halálós sápadtság borította el. A fia arcát a magáéhoz vonta és megcsókolta.

(Folytatása következik.)

Nagyváradon és egy szálló kis szobájában hallottam lelkesedve folyni ajakáról költeményeinek szavaltát. Ujabb és újabb irodalmi tervekkel foglalkozott, érettük újabb és újabb áldozatokra készült, — ha rendezhette volna anyagi viszonyait.

Az ő élete igazi művészet volt, a halála igazi művészhalál; tanulságai annál fényesebb és meghatóbb, mert Petőfi sirja ormán érte utól.

Az ötven év óta vajdó nagyváradi állandó színház ügye legyen bizonyíték, hogy nálunk még ott sem pártolják eléggé a művészetet, a hol az Ecsedi Kovács Gyulák működnek. Állítsuk oda e színház elé e nagy művész emlékszóbrát olyan istenien naivnak, mint a milyen életében volt és foglaljuk össze versbe élete folyását:

Színész és költő bajtársad sirja ormán
Hogy szíved oly lángolva lelkisült,
Tessed e tisztelt hamuba omolván,
Lelked felszállt és vele egyesült;
A csatátérn hulltál te is porba
Az elesettek táborába vágyva.
S hamlat, Otthello s hős szerepét sorja
E szent zsephölle örök lezárva.

De nincs örökre lezárva. Azok a tanulságok, a melyeket halála kelt, ébresszék gondolkodóra a nemzet lelkét. Hogy ott Petőfi sirján a lelkesedéstől meghalt egy aggló művész ébressze fel a fiatalságban a fogékonyt, hogy megértse a művész, a költő életét és halálát. Ugy a mint a művész, a költő egész lelkét odaadja nemzetének, úgy áldozzon a nemzet is mindig egész lelkével a művészet és költészet oltárán.

Gerő Attila.

MINDENFÉLE

Kolozsvár, augusztus 8.

E. Kovács Gyuláné köszönete.

Imádott férjem elhunyt a kalmából mindenfelől megnyilatkozó részvétért, összetört lelkem mely fájdalomban nem vagyok képes külön köszönetet mondani. Fogadják kérem ez uton mindazok, a kik gyászunkban részvenni méltóztattak, az én és gyermekeim örök halálját. *Haller* Louise grőnek anyagi jószágát, *Jókai* Mórnak főlemelő részvétét és *Böllöny* József intendáns urnak nagylelkű áldozatkészségét szavakkal megköszönünk nem lehet.

Mély haláddal,

Kolozsvárt, aug. 7-én.

Özv. E. Kovács Gyuláné.

— A ki E. Kovács Gyulát imádtá.

Egy művészi tehetségekkel megáldott, bárcapességgel kolozsvári ifjúnak egyetlen halálánya, mintaképe volt E. Kovács Gyula. Minden előadásán, a melyben Kovács Gyulának szerepe volt, megjelent. Minden gondolatát a Kovács Gyula egyénisége és művészeté foglalta le. Ennek áldozta fel jövőjét, mindenét. Most katoná e Kovács Gyuláért rajongó ifjú, az 51. ezred 16 századában. Egyik munkatársunkat kérte fel a tavaszon, eszközölne ki Kovács Gyulánál, hogy őt fogadja, s hogy vele pár szót szóljon. Munkatársunk mielőtt ez óhajtat teljesítésében eljárhatott volna, a társulat Nagyváradra ment. Most váratlanu össze tört a rajongó ifjunak az a szép reménye, hogy azzal a férfival a kit mintaképül választott, valaha az életben beszélhessen.

— **Dr. Csávássy Gyula** kir. jogügyi tanácsos, a kinstári ügyészség főnökét a kolozsvári Teke társadalom közitszteleiben álló elnökét, mint részvételt értesülünk, súlyos betegség érte. A gőzfürdőben volt s itt a forrótság oly káros hatást gyakorolt szervezetére, hogy elájult s öntudaton kívüli állapotban szállították lakására. Itt a család régi jeles orvosa, Genersich Antal dr. budapesti egyetemi tanár vette ápolás alá. A kitűnő tanár gondos kezelése reményt nyújt arra, hogy a minden körben tisztelt és szeretett férfiú egészségét mielőbb visszanyeri.

— Képviselő jelölés Bethlenben.

A Szolnok-Doboka megyei bethleni választókerület szabadalvú pártja aug. 6-án d. u. 3 órákor Bethlenben gyűlést tartott, hogy a képviselőjelölés tárgyában intézkedjék. A gyűlést Muzsnai Károly pártelnök nyitotta meg, mire Karácsonyi Sándor kékesi birtokos az elhalt képviselő fiát, Fejérvári Jenőt, sárvári birtokost ajánlotta képviselő jelöltnek. Mivel azonban Fejérvári a jelöltetést csak azon esetre fogadta volna el, ha gr. Bethlen Bálint bethleni nagybirtokos nem lép fel, az utóbbi azonban tényleg fellépett, ennél fogva Fejérvári megköszönte a személye iránt nyílt bizalmat s mert látja, hogy nem idegen ember járul a mandátum elnyeréséért s mert a kerületben az eddigi jó egyetértést fen akarja tartani, ennél fogva gr. Bethlen Bálintot ajánlja jelöltnek és kéri a pártot, hogy azt a bizalmat, melyet személye iránt táplált, a gróf személyére terjessze ki. Gyárfás Albert beszélt ezután, megköszönte Fejérvári lojalis eljárását s megköszönte, hogy a kerület nyugalmát megőrizni kívánja s miután gr. Bethlen politikai nézetei a pártelveknek megfelelő és személyes tulajdonságai teljes garanciát nyújtanak arra nézve, hogy a kerület érdekeit teljes erejéből képviselni

fogja, a maga részéről is gr. Bethlent ajánlja s így a gyűlés a *bethleni választókerület képviselő jelöltjének egyhangulag gr. Bethlen Bálintot kiáltozza ki*. A gróf programbeszédét körülbelül a jövő vasárnapon fogja megtartani.

— **Személyváltozások az erdélyi egyházmegyében.** Az erdélyrészi r. kath. püspök Karácsony Márton marosvásárhelyi plébánost és a marosi kerület főesperesét Bándi Vazul főgymnáziumi-főnövelőintézetit. — Karácsony József tanítóképző intézeti igazgatókat szentszéki ülnökökké, Dobordán Károly segédlelkézt nagyszabasi tanítóképző hitoktatónak és orláthi lelkésznek, — Mészáros József ujmisés marosvásárhelyi káplánnak nevezte ki.

— **A zalatnai esesettek emléke.** A Zalátna melletti *Preszákán* meggyilkolt 700 magyar emlékére emelt emlékoszlopot pénteken, aug. 11-én adják át a hatóságnak. Ez alkalomból nagy ünnepséget rendez Zalátna intelligens közönsége, melyre nemcsak Zalátnárol, hanem a közeli városokból is többen szándékoznak átrándulni. Az ünnepélyen, melyet a Preszákán emelt emléknél tartanak, valószínűleg képviselve lesz lapunk is. Az odautazásra a legjobb összeköttetés van, a mennyiben a csütörtökön este 10 óra 47 perczkor induló vonattal Zalátnára jó összeköttetés van; érkezés 7 órakor. A délután 4 órakor Zalátnárol induló vonat pedig az este Kolozsvárra fél 11-kor érkező gyorsvonathoz közeledik.

— **Ágyugolyó a híres piski osztaból.** Szádeczky Lajos egyetemi tanár erdélyi körútjában folytonosan figyelemmel kíséri a kolozsvári országos Tört. Ereklye Múzeum gazdagítására tartozó ereklyéket is. Ujabbán egy ágyugolyót szerzett. Erről az ereklye múzeum főrehez intézett alábbi levélben számol be:

Kedves barátom! A párisi kiállítás redélyi terme érdekében tett körutamban állandóan figyelemmel kísérem muzeumaink érdekeit is s nem egy helyt irányítottam egy s más dolgot az Ereklye Múzeum felé, Jönnék vagy jönni fognak.

Egyet azonban igyekeztem személyesen elhozni.

Utóljára a mult héten Hunyadmegyét utazván be, Piskin is időzvé, az állomásfőnök elmondotta, hogy egy ágyugolyója van, melyet nemrég a híres piskihid mellett a partba furódva találtak, *Bem ágyujából lövetett oda* a Sztrigy balpartjáról jobbra a hírneves koresma mellett. Elhoztam tőle egy sajátkezi kéréssemre írt igazoló levél mellett. Mellékeld hozzá a hitelesség igazolása végett.

Hunyadmegyében is elég szép eredményel kutattunk a főúri kastélyokban, nemesi udvarházakban, sok szép műbeest régiséget találva, bár itt is erősen megráztak az 1784-iki Hóra-lázadás és az 1848—49-iki oláh rablások pusztítása.

Hátra van még Torda, Torozsók, Kolozsvár vidéke, Kalotaszeg, melyet e hó végén és a Szászöld, melyet szász képviselők és szakértők társaságában fogunk nemsokára bejárni.

Addig is igyekezem kissé megpihenni, mert az egy hónapig tartó rohamos utazgatás kissé kifárasztott.

Szíves üdvözzellett vagyok hived

Szádeczky Lajos.

Az igazolás így szól:

Hitelesen igazolom, miszerint az általam a kolozsvári Ereklye Múzeumnak ajándékozott egy darab vas ágyugolyó — a híres piskihid jobbparti hidfőjénél — a nem kevésbbé hírneves piskii koresma közelében partba furódva találtatott, s így egész biztosan Bem tábornok ágyujából lövetett.

Somogyi Aladár,

máv. ellenőr, áll. főnök.

— Sürgős intézkedést kérünk!

Egy épp oly botrányos, mint a kolozsvári közbiztonsági állapotokat szomorúan jellemző esetről nyertünk tudomást, a melyet azért beszélünk el, hogy a rendőrhatalóság vonja le belőle a következtetéseket és tegyen erélyes intézkedéseket hasonló esetek megakadályozására. Tegnapelőtt este 10 óra körül a sintérek a külvárosi utcákban néhány csatangoló kutyát fogtak össze, melyek között, mint utólag kiderült, az egyik *veszett* volt. Mikor a Külmagyar-utczán (a Szentpéteri templom alul) haladtak, egy külvárosi parasztlényegyekből álló csoport *kőzáport* zuhitott a sintérekre, a kik a tulerőszakkal szemben kénytelenek voltak megfutamodni, s a szekeret, melyben a kutyákat szállították, otthagyták az utcán.

Erre a legények felnyitották a szekér ajtaját, s az összefogdosott kutyákat **szabadon eresztették**. A mint előbb említettük — **Ja** kutyák között egy *veszett* is volt, mely a vele együvé zárt kutyákat alaposan összemarta. Ezek most már szabadon eresztetvén, a legnagyobb mértékben veszélyeztetik az emberek és állatok életbiztonságát. Ezzel az esettel szemben a rendőrhatalóságnak a legmesszebb menő intézkedéseket kell azonnal fogyanatosítani. *Irgalom nélkül össze kell fogdosni minden kutyát, a mely szabadon csatangol az utcákon és általán a legkiterjed-*

tebb intézkedéseket kell tenni arra, hogy a kutyá tulajdonosok betartsák a hatósági rendelkezéseket, s mindazokat. — a kik nem tartják be a rendelkezéseket, a legszigorban és a legpéldásabban *megbüntetni*. Hogy pedig a fennebb elbeszél eset többé ne ismétlődhessek, **erős rendőri fedezetet kell a sintérek mellé adni**, mert az már csak még sincs rendén, hogy néhány vásott suhanec abban keresse örömét, hogy ily módon a legnagyobb veszedelmet idézze fel a város közönségére nézve. Egyben elvárjuk a rendőrhatalóságtól, hogy ez esetet *erélyesen kinyomozza* s azokat a lelketlen suhancokat, a kik azt a gyalázatos műveletet végrehajtották, *példásan büntesse meg*. Negyvenezer embernek az életbiztonsága csak megérdemel egy kis fáradságot a rendőrhatalóság részéről is.

— **Új valczer.** Egy végzett kolozsvári kereskedelmi akadémista keringőt írt és azt ki is nyomtatta. Egy példányt a műből szíves ajánlás végett személyesen hozott be a szerkesztőségünkbe. Mindez nem volna nagy baj, de azt hibáztatunk kell, hogy ez a leendő Liszt Ferencz *„a mon ami”*-jának ajánlja a művet, *„Le rével du printemps”* címet ad neki s a saját nevét is úgy bigygyeszi oda, hogy *„Armand Horváth”*. Sehogy se tudjuk megérteni, hogy magyar embernek miért kell a francziát majmolni s a magyar nyelvet megvetni? Miután más oldalról is tapasztaltuk a magyar szónak hasonló ignorálását, felvetjük a kérdést annál inkább, mert ha valaki közepes vagy rossz zenészerző, ezt még nem tartjuk akkora bűnnek, hogy e miatt a magyar szó megvetésével rossz hazafinak is mutassa magát. Ez nem akar a jelen műre s szerzőjének zenébéli talentumára kritika lenni. Ezt döntés el a szakértők, kik a 6 oldalra terjedő valczert 1 fit 20 krajczárért megszerezhetik a könyvkereskedésben.

— **Katonai lö-gyakorlatok.** A polgármesteri hivataltól a következő értesítést vettük: Értesítjük az érdekelteket, hogy a katonaság az Elővölgy szomszédságában fekvő Főnatele Satului nevű határreszben *folgó hó 12-én (szombaton) reggel 7 óráltól este 6 óráig éles lötlényekkel* nagy távolságra lögyakorlatokat fog tartani. Figyelmeztetjük tehát mindazokat, a kiknek a nevezett határreszekben birtokaik vannak, vagy mint mezeimunkások ott dolgozni szándékoznak, avagy bármily más teendőjük van, hogy szombaton *f. hó 12-én* a nevezett határreszekben **ne** közlekedjenek és azokat gondosan kerüljék el, mert ellen esetben életbiztonságukat tennék ki esetleg halálveszedelemnek; különben a a felállítandó katonai őrszemek jelezni fogják a tilalom alá vetett területet és mindenki köteles a katonai örök felszólításának vonatkozás nélkül engedelmeskedni.

— **Az állami tanítók országos egyesülete.** f. évi aug. hó 19-én d. e. 10 órákor Budapesten, Pestvármegye székházának nagy termében *évi rendes közgyűlést* tart, melynek tárgysorozata a következő: 1. Előnöki megnyitó beszéd és előnöki előterjesztések. 2. A főtitkár évi jelentése. 3. Pénztáros jelentése a jövő évi költség-irányzattal s a számvizsgáló-bizottság jelentésével. 4. A nyugdíjtörvény revíziója. Előadó: *Radoch* József. 5. Tanítók háza. Előadó: *Földes* Károly. 6. A gazdasági ismétlő iskola kérdése. Előadó: *Kozma* László. 7. Az osztott népiskola tannerve. Előadó: *Kordás* György. 8. Az egyesületi élet fejlesztése, kapcsolatban a Nagy L.-féle javaslattal. Előadó: *Csülak* Lajos. 9. Emlékirat a Nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi Miniszter Urhoz. 10. A kellő időben beérkeztet indítványok tárgyalása. 11. Általános tisztújítás. *

1. Augusztus 18-án d. u. 4 órára az egyesület választmányát a Tanítók Kaszinójában (VIII. József-körül 8. sz.) tartandó választmánygyűlésre tisztelettel meghívjuk. Ugyanott d. u. 6 órákor előterkeztet leend, melyre az egyesület minden tagját azzal kérjük, hogy ott értekezlet után ismerkedési estély leend.

II. A kik a mérsékelt áru elszállásolásra igényt tartanak, forduljanak Radoch József ujpesti áll. igazgató-tanító alelnökhöz.

III. Indítványok, javaslatok aug. 15-ig az elnök címzére Debreczenbe küldendők.

— **Zivatrok.** Vasárnap d. u. Szász-Fenesen óriási jégeső vonult el. A jégeső pacsékká vert több kertet. Kolozsmonostor és Gyula határát e zivatrok nem érintette. Kolozsvárt is dörgött, villámlott, de az eső elhúzódott. Ma d. u. fel 3 órákor égi háboru váltotta fel a rekkenőseget Kolozsvárt is, mely 3 óra után zápor esővel folytatódott. A pár heti meleg után jól esik a szeles, esős idő.

— **Homoród fürdőn** a székely fenyesek e gyönyörű helyén az idén rendkívül sok fürdő vendég van. *Gáspár* bérlő és vendéglőssel szemben általános a megelégedés. A mult vasárnap az ev. reformátusoknak igen szép, felemelő Isteni tiszteletük volt, a melyen a fürdővendégek nagy számmal és felekezeti különbség nélkül megjelentek. Az egyházi szolgálatot *Csapó* Péter téglási (Biharmegye) ev. ref. lelkész teljesíti, — kinek ugy magas nívón álló beszéde, valamint gyönyörű előadása a hallgatóságot elragadta. Remelhetőleg az augusztusi itt rendezes beállani szokott szép napok, az eltávzók helyett újakat hoznak s a második szezon is oly élénk lesz mint az első volt

— **Eljegyzés.** *Schildkraut* *Izsdé*, a Boskovics-nyomda munkavezetője tegnap, 1899. aug. 7-én eljegyezte *Simon* *Ezike* kedves leányát: *Bertát*.

— **Petőfi-ünnep Déván.** Az országos lelkesedés melylyel a halhatatlan költő emlékét a nemzet megünnevelte. A segésvári nagyünnep napján jul, 30-án a kedout nagy termében nagyszabású és kitűnően sikerült emlékünnepet rendezett a város dr. gr. Kunn Géza v. b. i. t. kezdeményezésére és vezetése mellett. A város zászló díszit öltött, a kereskedők bezárták boltjaikat. Az ünnepélyen az egész város részt vett, a hatás rendkívüli volt. Az emlékbeszédet dr. Réthi Gyula tartotta, a hazafias dalokat a Dévai Iparos Dalkör énekelte kitűnő előadással.

— **Petőfi emlékezete.** Marilla fürdő közönsége impozáus módon adózott Petőfi emlékének. A közönség zsufolóság megtöltötte a nagy olvasótermet, hol az ünnepély lefolyt. Reményi Antal előnk megnyitója után dr. Irigh Lajos nagy hatással szavalt a Jókai Apotheozisát. Constantinus Sándorné asszony Gounod „Ave Mária”, —ját énekelte, Heidberg Márton Petőtírol mondott ünnepi beszédet. Deutsch Bernát az Aradi Nemzeti Szövetség társelnöke a Talpra magyart adta élő szép hatással. Zeneszámokkal, közreműködtek még Bogányi Béláné, Frankl Aranka, dr. Heffenrich Sándor és Baranyi Ilre mérnök. Lelkes hangulatban, a Szózat éneklése közben oszlott szét a közönség. A banketten Deutsch Bernát a királyra írtet poharat. Felköszöntött mondották meg a kormányra Jókaira és Petőfinek meg élő kortársaira.

— **Petőfi-ünnepély.** A Zetelakán szüzdőző tanuló ifjuság folyó hó 6-án Petőfi Sándor halála 50 éves évfordulójára alkalmából igen sikerült ünnepélyt rendezett az agyagfalvi Székely emlék oszlop javára. Az elemi iskolának Petőfi képeivel és csinos nemzeti zászlókkal kidíszített termét zsufolóság megtöltötte Zetelaka és a vidék intelligens közönsége. Az ünnepélyt az ifjusági dalárda a Hymuszuszat nyitotta meg, mely után Nagy László gym. VII. o. tanuló szavalt el Petőfinek: „Egy gondolat bánt engemet” cz. költeményét erős drámai érzéssel. Ezután Bíró Lajos tanárjelölt lépett az emelvényre és méltatta Petőfi Sándor szereplését a szabadság harcban. Most következett a műsor legérdekesebb pontja. Szabó Zsuzsa kisasszony szavalt el Ábrányi Emilnek „Petőfi” című költeményét. Szavaltatával, melyet szép esengő hangon adott elő, elragadta a közönséget, mely tapsal jutalmazta a kisasszony fáradozását. A rendezőség egy szép élővirág csokorral lepte meg a kisasszonyt. Ezután Hargittai Béla községi jegyző élénk humorral megírt felolvasásával és Bálinth Endre IV. gym. tanuló Petőfi „Vándor” című humoros költeményeinek eszavaltásával tartották állandó derűltségben a közönséget. A sikerült ünnepélyt, mely szépen jövedelmezett az agyagfalvi oszlop javára, a Szózat zárta be. Az énekkart Petres Lajos tanító vezette nagy szakértelemmel. Este táncmulatság volt a toronyóra javára, mely szintén igen fényesen sikerült.

— **Időjárás.** Az orsz. meteorologiai intézet 1899. augusztus 7-iki jelentése: Tegnap szorványosan voltak zivataros esők az országban 1—5 mm. esett: Nagylak (ziv.) és Szatmár 6—10 mm. Pécs (ziv.) Debreczen és Késmárk (ziv.) Külön jelentés érkezett Bustyaházáról (Mármaros) hol erős zivatar volt dió nagyságu jéggel, mely a gyümölcsben és a kukoricában tett kárt. Ugyanott nagy szétvihar volt. Városhidvég (Somogy) hol heves zivatar s jégeső, minthogy 15 százalékos kárt tett a tengeriben és a szőlőben. Hevérakon, heves zápor volt, borsó nagyságú jéggel. Az idő országszerte derült, száraz és meleg meleg.

— **A Blavot-pár mulattatja a közönséget az Ujvilágban** érdekes tánczával és egyéb produktíval.

— **A sétatéri kioszkban E. Kovács Gyula szobra** és siremléke javára a bérlő nagy konfetti-estélyt rendez *szombaton*, melyre előre felhívjuk a közönség figyelmét.

— **A király és Hohenlohe herczeg.** Bécsből jelentik, hogy az udvari vonat, a melylyel ő Felsőge Radmerbe utazott, megállt Ausseban, a hol *Hohenlohe* herczeg birodalmi kanczellár várta ő Felségét. A király rendkívül barátságosan üdvözölte a birodalmi kanczellárt és miután a kíséret elhagyta a vonatot, meghivta az udvari szalonkocsiba és 6 perczig egyedül maradt vele. A bucsuzás is rendkívül szívélyes volt.

— **„Erdélyi Közlöny”.** Következő felhívást vettük: Országgrészünkben egyetlen egy lap sincs, mely kizárólag a közgazdaság érdekében fejtené ki működést. Nincs olyan lap, mely a gazdákat, iparosokat, kereskedőket, vállalkozókat, kiknek módjukbn nem áll többféle lapot jártni, — mindama dolgokról értesítse, melyekre hivatásuknál fogva szükségük van. Ez okok indítanak *„Erdélyi Közlöny”* megindítására; a melynek előfizetési árát oly összegben állapítottuk meg, hogy azt a legszegényebb ember is megrendelhesse. Az „Erdélyi Közlöny”-ben a gazda hiteles értesítést nyer a gabona és más termények tőzsdei áráról, az iparos, gyáros, kereskedő és vállalkozó, — a vállalatokról, az építési engedélyek, árlejtések és pályázatokról. Tárca-rovatában szépirodalmi czikketeket közöl. Egy régen érzett hiányt igyekszik pótolni azzal, hogy hirdetési rovatában a birtokok, házat, lakások bérbevetelét vagy bérbeadását előfizetőinek díjtalanul hirdeti, ugy nemkülönbön kisebb tárgyak vételét vagy eladását is. Az első szám 3000 példányban a napokban megjelenik. A kitehát birtokot, házat, lakást vagy bérbe adni, vagy venni óhajt, ez iránti szándékát az „Erdélyi Közlöny” kiadóhivatalába (Kolozsvár, Főter 20. szám alatt) mielőbb bejelenteni sziveskedjék. Ugyanitt hirdetések mérsékelt díjért s előfizetések is fölvetetnek. A lap szerkesztője: *Benedek* Nándor.

— **A trónörökös vadászaton.** Ferencz Ferdinand trónörökös néhány nap óta a Cseh-erdőben a Tusset vadászterületen őzre vadászik. A trónörökös Tusset vadászkastélyban lakik, mely udvara Salnauban üttött tanyát. A vadászatnak szép eredménye van, a trónörökös eddig hat őzbakot terített le.

— **Teleszky István temetése.** Teleszky István nyug. államtitkár ma kísérték örök nyugalomra a kerepesi uti temető halottas házából nagy részvét mellett. Ott voltak többen között Hieronymi Károly v. b. i. t., Nemesküri Kis Pál államtitkár, Beóthy Algermon orsz. képv., Kis Gyula min. tan., Lukács Antal a földhitelintézet, dr. Kelemen Gyula a hazai bank ig., Németh Lajos kuriai bíró, dr. Friedmann Bernát, Sigray Pál, Steiger Gyula, Moshin Imre főv. biz. tagok. Riekl József igazságügym. tan., Dalmady Győző, továbbá Tölgyessy Mihály és Ronay László tanácsosok vezetése alatt az igazságügyi min. vámszöv. testületileg, dr. Kovács Gyula egyet. tan., Nagyvárad város küldöttsége. stb. stb. A beszentelt Kis János egyet. tan. végezte nagy segédlettel, mely alatt az egy. énekkar reneklül énekelt. A beszentelés után a szebbnél-szebb koszorúk tömegével borított korporsót az Entrepise emberei négy fogatu gyászhintóra emelték, mire megindult a menet a sírhoz, a hol a halottat újra beszentelték s átadták az anyaföldnek.

— **Kisasszony-feleség.** A maga nemében páratlan házaspár válóperét tárgyalják most Londonban. Ada Jane Blore asszony indította meg a válókeresetet férje ellen, a mivel 14 év előtt esküdött meg, de a kit az esküvő napja óta nem látott. A szerelmes pár titokban megesküdött, a fiatal férj nyomában elutazott, a fiatal asszony pedig visszatért a szülői házába és távollevő férjéhez azóta hű maradt. 1896-ban a nő nagy vagyonot örökölt és hívta haza a férjét, hogy ossza meg vele a gazdagságot. Egy év múlva felelt csak a férj, bevallva, hogy bűtlen lett, az örökölt vagyonra nem pályázik és szeretné a látszólagos házasságot fölbonítani. Erre a kisasszony-feleség ragaszkodása is megtört, mindazonáltal 16 hónapig várt, míg a válópert megindította.

— **Kiadó szállás.** Bel-magyar utca 47 sz. a. egy földszinti utcazi lakás kiadó. E lakás 4 nagy és egy kisebb szobából, két fürdőből, két előszobából és mellékhelyiségek-ből áll. Az udvaron kiskert is van. A konyhában vízvezeték. Ára vízdíjjal és szemétkihordási adóval összesen 650 ft.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” táviratai, telefon tudósításai és sürgöny-levelei.)

A japánok és a Márk-szigetek.

Berlin, aug. 8.

A Wolf-ügynökségnek jelentik Tokióból: Az a jelentés, hogy a japánok kitűzték lobogójukat a Márk-szigeteken, valótlannak bizonyult.

Szerb—török jegyzékváltás.

Konstantinápoly, aug. 8.

A porta a szerb követséghez jegyzeket intézett, a melyben panaszodik a miatt, hogy a szerb határon letelepedett montenegróiak folyton próbálóvest rendeznek és ezzel megrémítik a nyugodt lakosságot. A porta megfelelő intézkedéseket kér ez ellen.

Affér a park-klubban.

Budapest, aug. 8.

Mult héten a park-klubban beszélgetés közben *Polónyi* Géza szidalmazta *Bánffy* Dezsőt.

Gromon államtitkár erre felpattant és így szólt:

— Jelenlétben Bánffyról így nem lehet beszélni!

Polónyi erre így felelt:

— Zichy Jenőtől hallottam.

Erre állítólag affér keletkezett Zichy és Bánffy között.

Zichy ma Budapesttől távol van.

Elfogott család.

Grác, aug. 8.

Gagitscher állampapir hamisítót — kiről lapunk más helyén hosszabb czikkben emlékezünk — Grácban elfogták.

Kettős öngyilkosság.

Budapest, aug. 8.

Witz budafoki vendéglős Wetti nevű szép leánya, kit Heinrich, marei gazdag földbirtokos fia szeretett, de szülei a házasságot elleneztek, agyonlőtte magát.

A fiu, ki a korcsmában vacsorázott, ezt meghallván, a villa kieszett kezéből, haza futott és **szájába lőtt**.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felölös szerkesztő és lap tulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTÉR.

Egy jó házból való leány azonnal fölvetetik elarusítónak.

Ludasi-tőzsébe. Főter 3. sz.

Kisküküllővármegye alispánjától.

Sz. 12819—1899 alisp.

714. 2—2.

Pályázati hirdetmény.

A vezetésem alatt álló vármegyénél lemondás folytán megüresedett könyvelői állásra, mely évi 500 frt törzsfizetéssel és 100 frt lakpénzzel van javadalmazva, ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom ennél fogva mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. törvényzikkben megszabott minősítéseket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket hozzám legkésőbb **augusztus hó 10-ik napjáig** annál is inkább nyújtsák be, mert a később beérkező folyamodványok nem fognak tekintetbe vétetni.

Dicső-Szent-Márton, 1899. augusztus 2-án.

Alispán helyett
Fekete,
főjegyző.

Sz. 3873—899 k. i.

A gyergyói járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

Csikmegye gyergyói járásához tartozó 3800 lelket számláló Győ-Szárhegy nagyközségben a község-jegyzői állás elhalálozás folytán megüresedvén, annak betöltésére ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik ezen évi 600 frt fizetéssel és 200 forint lakbér illetménnyel, irodai és utazási átalánnyal, valamint a magánmunkálatokért járó díjazással javadalmazott jegyzői állást elnyerni óhajtják, s erre az 1883. évi I. trv. czikk 6-ik §-ában előírt képzettséggel bírnak, hogy az oklevéllel, születési és honossági, továbbá az eddigi szolgálatot igazoló bizonyítványokkal felszerelt folyamodványaikat hozzám **f. évi augusztus hó 28-áig bezárólag** adják be.

Gy. Szent-Miklós, 1899. július 31-én.

Nagy Tamás,
főszolgabíró.

713. 2—3

Sz. 1253—98 krj.

722. 1—1.

Árverési hirdetmény.

Alólírott község eljárásága ezennel közhirrre teszi, miszerint Kajántó község tulajdonát képező vadászati jog, a képviselő testület 22—899. krjzói számú határozata alapján a folyó évi augusztus 15-étől egymásután következő hat évre a kajántói körjegyzői irodában **f. hó 21-én d. e. 10 órakor** megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adni.

Kikiáltási ár 12 frt, melynek 10 százaléka az árverés megkezdése előtt bánatpénzzül leteendő.

Az árverési feltételek a körjegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A községi előjáráságtól.

Kajántón, 1899. augusztus hó 4-én.

Zsacso Vaszilika
II. bíró.

Zsombori János
krjz.

Sz. 969—1899.

719. 1—1.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhirrre teszi, hogy a kolozsvár-városi kir. járásbíróság 1897 évi 9666. számú végzésével Pap Imre ügyvéd által képviselt „Economul” részvényekre alapított hitelintézet és takarékpénztár felperes részére Felekán Jakab és Pipás Juon alperes ellen 200 frt követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől 1897 év június hó 21. napján lefoglalt 661 fttra becsült ingóságokra, a Kolozsvár városi kir. járásbíróság VI. 1051—1899 számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak az alperes lakásán Kolozsvárt, monostori fő-utca 10. sz. házban leendő megtartására határidőül **1899. évi augusztus hó 12. napján délelőtt 11 órája** tűztetik ki, mikor a bíróság lefoglalt szarvasmarha s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adni.

Felhívom mindazokat, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéséhez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdése előtt kiküldöttnek vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Kolozsvárt, 1899 évi augusztus hó 1. napján.

Pap Jenő,
kir. bírósági végrehajtó.

Sz. 452—1899.

720. 1—1.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirrre teszi, hogy a kolozsvári kir. törvényszék 1896 évi 12083 számú végzése következtében dr. Viszki László ügyvéd által képviselt a kolozsvári takarékpénztár javára Horváth János és társai ellen 240 frt s jár. erejéig 1897 évi február hó 2-án fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 615 fttra becsült szarvasmarhából álló ingóságok nyilvános árverésen eladhatók.

Mely árverésnek a kolozsvár-vidéki kir. járásbíróság 1898 évi V. 3874 sz. végzése folytán 240 frt tőkekövetelés, ennek 1898 évi június 21. napjától járó 60/o kamatai, egyharmad o/o váltódik és eddig összesen — forint — krban bíróilag már megállapított költségek erejéig Magyar-Fodorháza adások lakásán leendő eszközölésére **1899 évi augusztus hó 16. napján d. e. 10 órája** határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881 évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatják és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kolozsvárt, 1899 évi július hó 27. napján.

Piger János,
kir. bírósági végrehajtó.

Sz. 3847—1899 tkvi.

723. 1—1.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kolozsvári kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhirrre teszi, hogy a kolozsvári takarékpénztár és hitelbanknak Márton Józsefnek született Szabó Klára kolozsvári lakos végrehajtást szenvedő elleni 1000 frt tőkekövetelés és járul. iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte a kolozsvár-városi kir. járásbíróság területén levő Kolozsvár városban és határában fekvő és a végrehajtást szenvedő nevén felvett kolozsvári 6138. tkjében A + 2. rdsz. 29801. hrsz. ingatlanra 990 frt becsértékben, mint ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1899 évi augusztus hó 24-én d. e. 10 órakor** ezen kir. törvényszék 14. sz. szobájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is elfognak adni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 100/o-át bánatpénzzül készpénzben, vagy az 1881. LX. trvezikk 42. §-ában jelzett árlóval számított és az 1881. nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. trvezikk 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismorvényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Kolozsvár, 1899 évi május hó 14-én.

Dr. Szentkirályi Gyula,
kir. tszéki bíró.

Sz. 21216—1899 tan.

708. 2—3.

Bérlet hirdetés.

Kolozsvár sz. kir. város Tanácsa közhirrre teszi, hogy a város tulajdonát képező széchenyi-téri 12. és 13. sz. házastelek **f. évi augusztus hó 10-én délelőtt 10 órakor** a városház közgyűlési termében tartandó nyilvános árverésen bérbe fog adni.

1. A bérleti idő kezdődik 1899. évi október hó 1-én és tart (3) három évig.
2. Kikiáltási ár az évi bér 605 frt, azaz hatszázöt forint.
3. Árverezők a kikiáltási ár 10 százalékát kötelesek bánatpénzzül letenni.

4. Irások zárt ajánlatok az árverés napjáig a városi Tanácsához küldendők.

Az árverési feltételek és szerződési pontozatok megtekinthetők a városház 6. számú szobájában.

Kolozsvár sz. kir. város Tanácsának 1899 évi augusztus hó 4-ikén tartott üléséből.

Dr. Nagy Mór,
h. polgármester.

Sz. 21215—1899 tan.

709. 2—3.

Bérlet hirdetés.

Kolozsvár sz. kir. város Tanácsa közhirrre teszi, hogy a város tulajdonát képező kultorda-utca 9. sz. ugynevezett kőfaragó telek **folyó évi augusztus hó 10-én délelőtt 11 órakor** a városház közgyűlési termében tartandó nyilvános árverésen bérbe fog adni.

1. A bérleti idő kezdődik 1899. évi október hó 1-én és tart (1) egy évig.

2. Kikiáltási ár az évi bér 500 frt azaz ötszáz forint.

3. Árverezők a kikiáltási ár 10 százalékát kötelesek bánatpénzzül letenni.

4. Irások zárt ajánlatok az árverés napjáig a városi Tanácsához küldendők.

Az árverési feltételek és szerződési pontozatok megtekinthetők a városház 6-ik számú szobájában.

Kolozsvár sz. kir. város Tanácsának 1899. Augusztus 4-én tartott üléséből.

Dr. Nagy Mór,
h. polgármester.

Dunkey fivérek

cs. és kir. udvari fényképészek.

Kitüntetve: London, Páris és más kiállításokon dísz-
oklevelekkel, aranyérmekkel és érdemkeresztekkel.

Műtermeink vannak:

Kolozsvár,
Főter 10.

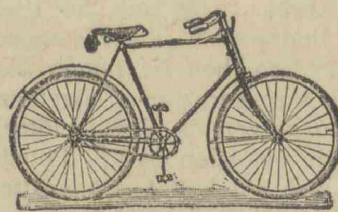
Miskolcz,
Városházter 6. sz.

Deesen.

Levételek eszközöltetnek: Minden hóban egyszer előre hirdetett napokon.

Elvállalunk mindenféle fényképezési munkákat, színes Platin, porcellán és üveg (ablakdisz) képeket, csoportok, épületek, tájképek, teraszok stb. levételeit. — Nagyításokat bármely új vagy régi fényképről gőz életnagyságig az általunk szokott tiszta és művészi kivitelben. 585. 7—10.

Sürgőnyozim:
Bernáth gépraktár
Kolozsvárt.

ne vegyen addig senki!

Telefon 412.

míg meg nem nézte az új 1899 évben érkeztek, és sok czélszerű újításokkal ellátott **BEL- és KÜLFÖLDI KERÉKPÁRJAIMAT**; különösen az angol fegyvergyár készítményeit, a mely felülmul minden képzeletet, úgy csinosasága, mint finom anyaga és könnyű hajtásánál fogva. Elvem kevés haszon és nagy forgalom — ezért a legünömabb angol acélból készült | ülésű kerékpárokat felszerelve, azonnali fizetésnél 130 frttól 260 forintig, 2 ülésű, női vagy férfi részére 250 forinttól 380 frtig, 3 kerekű csomagszállításra alkalmas 300 frtért, és az angol **B. S. A. lánczélkülieket 180—200 frtért** adom; az anyaghibákért 2 évi kezességet vállalom az igen t. vevőimet, úgy hölgyek mint urakat saját gépeimen, kényelmesen berendezett nagy zárt helyű kerékpár iskolában díjtalanul, másokat pedig 5 frt díjért tanítom meg kerékpározni.

Raktáromon vannak az összes kerékpárok részei, azok teljes felszerelési, sokféle acétylén lámpák, Ca'cium Carbíd zát kisebb nagyobb dobozokban, belső és külső gumik, eső köpenyek stb. stb.

Kerékpárokat kölcsönbe is adok, órára napra, vagy heti használatra megállapodás szerint a használt kerekeket becséreltem, vagy megveszem és adok is el.

Nagy raktárt tartok **Singer, Családi, Médium, Titania, Minerva, Gritzner** kis és nagy **körhajós, Howe, Cilinder, Viktoria** himző és harisnya kötő gépekből.

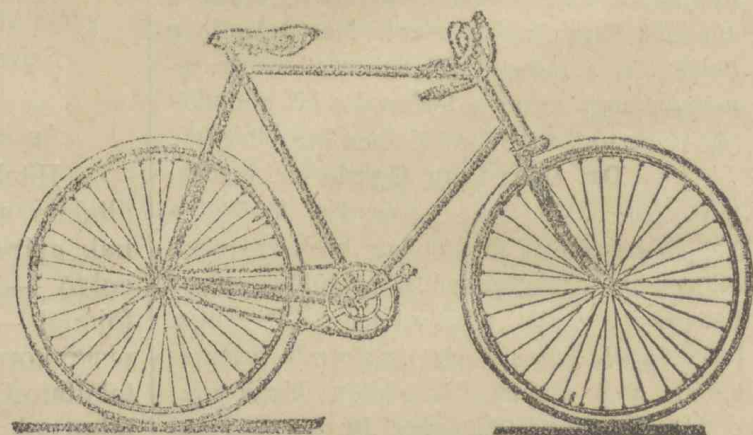
A nagybecsű vevőimet himezni és kötni is megtanítom. Az összes raktáromon levő árukat u. m. számtalanfajta uti és verseny kerékpárok, varrógépek, különféle hinta és játszó gyermekkocsik, triciklik, 4 éves kortól 12 évesig, havi kis részletfizetés ellenében adom.

Árúimért 5 évig szavatolok, meg nem felelés esetén, azonnal kicserélem.

Egyidejűleg felhívom a n. é. közönség becses figyelmét a **szakszerűen berendezett kerékpár, varrógép, mechanikai javító műhelyemre**, hol minden javítandót, a legkényesebb igényeknek megfelelően (emallirozva, nickellirozva) gyorsan és jutányosan elkészítem.

Minden e szakmára irányuló kérdésre felvilágosítással és kívánságra képes árjegyzékkel szolgálok.

A n. é. közönség további becses pártfogását kéri
515 26—00.

Bernáth E. Sándor

varrógép és kerékpár kereskedő Kolozsvárt, vashidnál

HADKÖTELESEK,

kik egy évi önkéntesi szolgálatukat legcsinosabb, legjutányosabb és a szabálynak teljesen megfelelő

egyenruha és felszerelésekben

óhajják teljesíteni, forduljanak

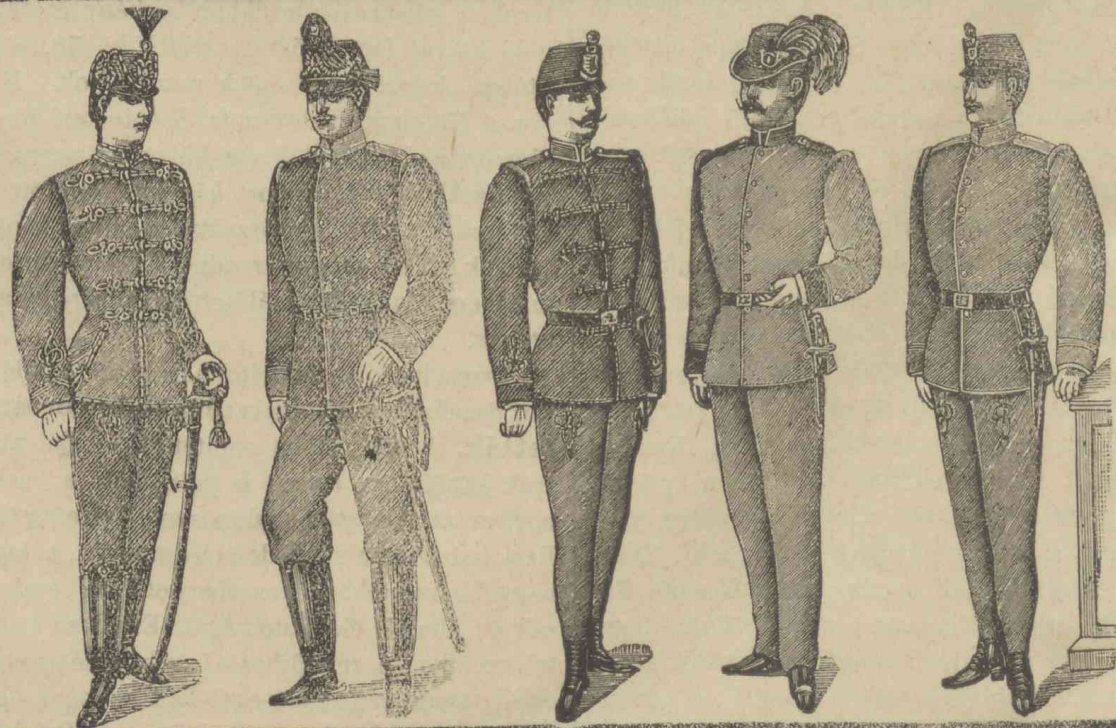
KRAUSZ ADOLF és FIA

udvari szállítók

hadfelszerelés és egyenruházati intézetekhez

Kolozsvárt, Unió-utca.

694. 2—***.

Ny. Magyar Mihály nyomdájában Kolozsvárt